

PRVNÍ DÍL

1. ÚVODNÍ VYSTOUPENÍ

Mgr. Hana Halová,

radní pro oblast zdravotnictví, sociálních věcí a národnostních menšin:

Slovo úvodem ke konferenci Identita ve vztahu k národnostním menšinám 13

2. REFERÁTY V PLÉNU

2.1 Zkušenosti ze zahraničí – Lotyšsko 16

Илга Апине: Изменения идентичности этнических меньшинств Латвии 16

Iлга Апине: Změny identity etnických menšin v Lotyšsku (překlad do češtiny) 21

Ирина Винник: К вопросам этнополитики в Латвии 25

Irina Vinnik: K otázkám etnopolitiky v Lotyšsku (překlad do češtiny) 33

Helena Nosková: Lotyština kontra ruština. Etnopolitické tlaky v Lotyšsku 40

2.2 Identita z hlediska kulturního 49

Dalimír Hajko: Jednota v různosti – prekonanie názorového izolacionismu v kultúrno-civilizačných procesoch (Národná kultúra a európska integrácia) 49

Irena Lokšová – Jozef Lokša – Amantius Akimjak: Tolerancia k identite národnostných menšín v procese európskej integrácie 55

Arne B. Mann: Etnická identita – životná nevyhnutnosť 62

Edita Kominarecová: Vznik a rozvoj multikultúrnej prípravy 67

Věra Krumphanzlová: Identita národnostních menšin ve výtvarném umění 71

2.3 Identita z hlediska filozofického 73

Ivan Kútny: Spoločenský aspekt svedomia minoritnej komunity. Niekoľko poznámok k identifikačnému vzťahu v dimenzii svedomia 73

Anna Klimeková: K filozofickým problémom identity slovenských menšín po vstupe do EÚ (K analýze multidimenzionálnych problémov) 77

Josef Kružík: Identita, cizinec a národ v myšlení Emmanuela Lévinase 83

Jana Kružíková: Koncept identity u M. Bubera a E. Lévinase 87

2.4 Identita z hlediska pedagogického 90

Karel Rýdl: Pojetí identity z hlediska pedagogiky 90

2.5 Identita a psychologie 93

Vladislava Heřmanová: Předpoklady rozvoje identity u příslušníků národnostních menšin 93

Milota Zelinová: Sociálno-psychologické výcviky pre učiteľov rómskych žiakov 98

2.6 Identita a právo 102

Peter Lipták: Právna ochrana identity národnostných menšín v ČR 102

2.7 Identita a jazyk	105
<i>Karel Kamiš: Mateřská řeč – klíč k lidské inteligenci i k toleranci</i>	105
<i>Leoš Šatava: Minoritní literatury a jejich význam v životě malých etnických společenství</i>	108
2.8 Pohled na některé menšiny	112
2.8.1 Romové	112
<i>Vlado Oláh: Romové a jejich identita</i>	112
<i>Eva Davidová: K etnické identitě Romů v současnosti</i>	114
<i>Vasko Kusin: Metodologické otázky identity v socializaci romského etnika</i>	123
<i>Beata Kosová: Podnety a zkušenosti z edukácie Rómov v zahraničí</i>	129
<i>Ladislav Horňák: Otázky identity Rómov na území Slovenska</i>	139
<i>Irena Antoničová – Nadežda Krajčová: K niektorým špecifikám spoločenského života Rómov</i>	146
<i>Milan Darák: Hra v obsahu a metodike primárnej edukácie rómskych žiakov</i>	150
<i>Igor Kominarec – Magda Pelechová: Komparácia hodnotových orientácií rómskych a nerómskych žiakov</i>	153
<i>Eva Poláková: Niektoré problémy súčasnej identity Rómov a rómskych žien</i>	157
2.8.2 Řekové v ČR	162
<i>Tassula C. Zissaki-Healey: Greeks Living in the Czech Republic – Assimilation and Identity</i>	162
<i>Tassula C. Zissaki-Healey: Řekové v České republice – asimilace a identita (překlad do češtiny)</i>	170
2.8.3 Slováci v ČR	177
<i>Olga Šrajzerová: K otázkám národnej identity Slovákov v ČR</i>	177
2.8.4 Národnostní menšiny na Slovensku	183
<i>Miroslav Špánik: Špecifiká identity národnostných menšín v podmienkach Slovenskej republiky</i>	183
<i>Imrich Jenča: Aktuálny výzkum menšín na Slovensku</i>	186
2.9 Otázka identity a krajané	187
<i>Boris Iljuk: Identita reemigrantů z oblasti Černobylu: pocit češství</i>	187
2.10 Pohled z hlediska integrace cizinců	190
<i>Zuzana Smolíková: Koncepce integrace cizinců</i>	190
2.11 Policie ČR a etnické a národnostní menšiny	192
<i>David Lebeda – Vladimír Lukášek: Představení úkolů Policie ČR v souvislosti s Národní strategií pro práci PČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám v Praze</i>	192

2.12 A trochu polemiky na závěr	196
<i>Karel Holomek: Naším tématem je identita</i>	196

3. SEKCE

3.1 Sekce první:

Obecné otázky národnostních menšin

3.1.1 Hledisko socio-kulturní

Cyril Diatka: „My“ a „Oni“ – k otázce migrací z historického hlediska 199

*Dalimír Hajko: Problémy multikulturnosti
vo vztahu k národnostním menšinám* 206

Milan Jozek: Pluralita v linii společenské identity člověka 209

*Jan Mráz: K některým otázkám multikulturní výchovy,
komunikácie, identity a kulturní integrácie v rámci európskeho procesu* 212

*Mirek Němec: Přínos nebo ztráta?
Multikulturalita ve školství první Československé republiky* 218

3.1.2 Hledisko filozofické

Andrea Blaščíková: K některým aspektom sebaidentifikácie v minorite 223

*Anna Klimeková: K otázkam identity jednotnej Európy
a problémom novej etiky hodnôt v novom miléniu* 225

Peter Kondrla: Identita a jej tri dimenzie 230

*Stanislava Ševčíková: Identita v chápaní logoterapie
a existenciální analýzy a její vztah k romské národnostní menšině
v kontextu České republiky* 231

3.1.3 Hledisko pedagogické a psychologické

*Anna Klimeková: Komparácia medzinárodných výskumov
identity výchovného procesu pri vstupe SR do EÚ* 238

František Morkes: Identita, kultura a vzdělání 245

*Ivo Šereš: Identita národnostných menšin
vo vztahu k majoritnému prostrediu* 248

*Jitka Oravcová: Niektoré otázky vztahu etnických postojov
majority s utváraním identity národnostných menšin* 251

Miroslava Čerešňíková: Sociálně-psychologické aspekty identity 257

Jasmin Muhić: Kulturní identita jako model interpretace 263

3.1.4 Konkrétnější pohled na otázky některých menšin v Evropě

*Ján Lidák: Majoritné prostredie
a problémy identity islamskej menšiny v Európe* 268

Roman Raczynski: Multikulturní společnost, islám a my 272

Tereza Škachová: Identita ve francouzském multikulturním prostředí 274

Pieter Hovens: Cikáni v Nizozemí: problémy, přístupy a vyhlídky 278

3.2 Sekce druhá:**Otázky identity romských komunit a jejich vztahu k majoritnímu prostředí**

3.2.1 Identita a Romové	287
<i>Rastislav Rosinský: Působení církve mezi Rómami</i>	287
<i>Alexandra Urbancová: Lásky k životu a učít se milovat jeho hodnoty je předpokladem pro úspěšný rozvoj rómského dítěte</i>	298
<i>Soňa Grofčíková – Ctibor Határ: Příprava učitelů pro práci v multikulturní škole</i>	303
<i>Lenka Haburajová-Ilavská: Poslání multikulturní výchovy ve vztahu k rómskému etniku</i>	310
<i>Lenka Pasternáková: Můj spolužák je Róm</i>	316
<i>Petra Vojtová: Posilování etnické identity ve světle multikulturního vnímání</i>	320
<i>Markéta Elichová: Identita u romských dětí</i>	325
<i>Stanislav Matulay: Ku krizi identity slovenských Rómů</i>	328
<i>Vlasta Fabianová: Džuvli, romňi, manušňi, alebo niekoľko etnologických poznámok k identifikácii rómskej ženy</i>	332
<i>Blandína Šramová: Identita v sémantickom priestore študentov odboru rómska kultúra</i>	338
<i>Katarína Vanková: Róm – Človek – Individuum</i>	343
3.2.2 Determinanty sociální	355
<i>Juraj Daňo: Sociálně znevýhodněné rómské prostředí a jeho vliv na děti</i>	355
<i>Dušan Galbavý: Sociálně znevýhodněné prostředí a rómská rodina</i>	361
<i>Lenka Vavreková: Úloha sociálních terénních pracovníků při uvědomování si identity Rómů</i>	366
<i>Monika Štrbová: Rómská rodina v současnosti</i>	375
3.2.3 Romové a pedagogika	378
<i>Miroslav Dědič: O autonomii ve společném státě a úloze pedagoga v tomto procesu</i>	378
<i>Tomáš Jablonský: Edukace Rómů v ČSSR v letech 1948–1989</i>	381
<i>Vladimír Klein – Tatiana Matulayová: Prieskum názorů rómských asistentů učitelů</i>	387
<i>Pavol Sika: Spoločenské podmienky všeobecného vzdelávania Rómů</i>	397
<i>Alena Nelešová: K problematice vzdělávání romských žáků v české škole</i>	403
<i>Alica Petrasová: Interkulturní kompetence pedagoga</i>	409
<i>Ingrid Zubková: Niektoré determinanty vzdelávania žiakov z výchovne menej podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia</i>	413
<i>Anna Klimeková – Jan Mráz: Rómska minorita a prostriedky jej výchovy v novom miléniu</i>	429
<i>Emil Samko: Pripravenosť rómskeho dieťaťa z málo podnetného sociálneho prostredia pre školskú dochádzku</i>	435
3.2.4 Romové a literatura	440
<i>Alena Scheinostová: Proměny identity v současné romské próze</i>	440

3.2.5 Romové a historie	446
<i>Lýdia Lehoczká: Kultúrna identita Rómov v súčasnosti a v historickom kontexte</i>	446
3.2.6 Romové a politika	454
<i>Lubomír Pána – Aleš Lisa: Problém romské menšiny a možnosti politického řešení</i>	454
<i>Ivan Veselý: Demokratický mandát romské reprezentace</i>	460
<i>Peter Polák: Rómovia a identita na Slovensku</i>	464

DRUHÝ DÍL

3.3 Sekce třetí:

Metody, které se používají pro uchování a rozvoj identity národnostních menšin ve školách i ve volném čase při práci s národnostními menšinami

3.3.1 Metody literární	470
<i>Brigita Lehotanová: Didaktická rozprávka a didaktická poviedka ako metódy rozvoja identity národnostnej menšiny</i>	470
3.3.2 Metody výchovy ve volném čase	480
<i>Katarína Kulacsová: Multikultúrna výchova detí a mládeže vo voľnom čase</i>	480
3.3.3 Možnosti výchovy etické	484
<i>Igor Lomnický: Identita člověka v kontexte etickej výchovy</i>	484
<i>Jan Čonka: Emocionálna výchova rómskej mládeže. Čo to vlastně znamená inteligentný?</i>	488
3.3.4 Možnosti dramatické výchovy	495
<i>Radka Pavlíčková: Dramatická výchova a její podíl na utváření identity romských dětí v rámci sociálně osobnostního rozvoje</i>	495
3.3.5 Metody na základě zahraničních zkušeností	500
<i>Jenny Poláková: Menšinou na celém světě aneb Politický význam školy</i>	500
<i>Denisa Selická – Katarína Vanková – Eva Vondráková: Sociálno-pedagogická a právna pomoc rómskym deťom pri adaptačnom procese z rodinného do školského prostredia</i>	507
<i>Mária Maczejková: Rozvoj a upevňovanie identity pomocou hudobno-pohybových aktivít</i>	514
<i>Miroslav Sova: O tvořivosti účastníka konference k uskutečňování jejího obsahu</i>	525

3.4 Sekce čtvrtá:

Nové otázky identity ve vztahu k problematice cizinců

3.4.1 K obecným východiskům integrace, inkluze a exkluze migrantů, imigrantů, emigrantů, azylantů	528
<i>Daniel Topinka: Otázky integrace azylantů</i>	528

<i>Milan Pukančík: Vybrané otázky akulturácie utečencov</i>	532
3.4.2 Pedagogické a psychologické metódy interkultúrnej výchovy	537
<i>Monika Morgensternová – Iva Štětovská: Psychologická problematika interkultúrnych dovedností – výcvikový program</i>	537
<i>Dagmar Kubátová: Integrácia detí cudzinců a otázky identity v príprave učiteľů 1. stupně ZŠ</i>	541
3.4.3 K metodám	547
<i>Jitka Kropáčová: Jaké postupy preferují učitelé při výuce žáků – přistěhovalců</i>	547
<i>Petr Grinninger: Identita příslušníků majority – problém č. 1 ve vztahu k minoritám (Co vyplývá ze sondy „Identita Čechů“)</i>	553
<i>Jitka Dvořáková: Metody sociální práce s dětmi uprchlíků a imigrantů nejen ve vztahu k zachování jejich identity</i>	561
3.4.4 Etika vztahů k cizincům v konkrétních profesních oblastech	565
<i>Jana Kutnohorská: Etické aspekty komunikace s pacientem/klientem z „cizího kulturního prostředí</i>	565
<i>Jana Kutnohorská: Implementace multikulturní variability do kulturní identity české společnosti a její odraz ve zdravotnické praxi (Poster)</i>	575
<i>Alexandra Archalousová: Multikulturní ošetrovatelství jako součást obsahu návrhu národného kurrikula pregraduální přípravy nelékařských zdravotnických profesí regulovaných EU</i>	583
<i>Alexandra Archalousová: Implementace multikulturní variability do kulturní identity české společnosti a její odraz ve zdravotnické praxi (Podpora multikulturního ošetrovatelského přístupu) (Poster)</i>	590
<i>Dagmar Džúrová – Eva Janská a kol.: Mezinárodní migrace a nelegální pracovní aktivity migrantů: Česko a evropský kontext</i>	598
<i>Miroslava Líšková – Iveta Nádaská – Luboslava Povelová – Gabriela Vörösová: Multikulturní kontext podpory zdravia vo vzdelávaní sestier</i>	604
<i>Eva Janská: Druhá generace cizinců v ČR: příklad dětí cizinců navštěvujících MŠ v Praze</i>	607
3.4.5 Naši Vietnamci	618
<i>Hoang Dinh Thang: Charakter vietnamské komunity v ČR a průběh její integrace</i>	618
3.4.6 Ze zahraničních zkušeností	621
<i>Otto Csámpai – Elena Cicková: K sociálnej situácii Slovákov v Juhoslávii</i>	621
4. IDENTITA A PLURALITA V KULTUŘE	
4.1 Filozofie odkazu Jana Amose Komenského	637
<i>Jaroslav Balvín: Komenského filozofie výchovy jako cesta k identitě lidí rozdílných kultur</i>	637
<i>Viera Žbirková: Myšlienky z Obcej porady o náprave vecí ľudských Jana Amosa Komenského</i>	639

4.2 Umění jako prostředek přenášení Komenského filozofie a etiky do myslí a činů současníků	642
<i>Alfréd Strejček – Štěpán Rak: VIVAT COMENIUS</i>	642
4.3 Videodokumenta	654
<i>Jaroslav Balvín: Videodokumenta – možnosti pro prezentaci národnostních menšin</i>	654
<i>Jelena Silajdžić: Rodina od vedle</i>	654
<i>Gabriel Švejda: Květušínská škola PhDr. Miroslava Dědiče</i>	655
<i>Jaroslav Balvín: O Miroslavu Dědičovi a jeho knize Ohlédnutí</i>	656
<i>Matej Mináč: Děvčátka z Prahy (Režisér o vzdělávacím projektu)</i>	657
4.4 Výtvarníci národnostních menšin	658
<i>Jaroslav Balvín: Výtvarníci národnostních menšin jako ochránci i tvůrci multikulturních hodnot</i>	658
4.5 Fotografie a národnostní menšiny	660
<i>Jaroslav Balvín: Fotografové národnostních menšin</i>	660
4.6 Společenský večer	662
<i>Jaroslav Balvín: Některé hudební skupiny národnostních menšin v hlavním městě Praze</i>	662
PŘÍLOHA	
Výtvarníci a fotografové národnostním menšin (medailonky a výstavy)	663